

Datum: 7.8.2008

PLANINSKO DRUŠTVO DOVJE MOJSTRANA

S planinstvom in gorništvom so se na Dovjem in Mojstrani ukvarjali že pred tem, ko je leta 1893 pričelo delovati Slovensko planinsko društvo. Lovci, pastirji, drvarji so bili tisti, ki so vodili prve raziskovalce gora po le-njim znanih poteh. Z ustanovitvijo SPD, predvsem pa z gradnjo slovenskih planinskih koč, ki jih je na severnem pobočju Triglava zavzeto gradil Jakov Aljaž, se je povečal obisk v triglavskem pogorju in iz tega časa izvirajo tudi znameniti mojstranški vodniki pa tudi prvi gorski reševalci na tem območju.

Na teh temeljih je bilo leta 1928 torej pred 80 leti ustanovljeno PD Dovje Mojstrana, ki je že ob ustanovitvi štelo 100 članov in je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja doseglo vrh s 600 člani. V zadnjih letih pa se to število giblje med 350 in 400 člani.

Pri društvu je bila že v začetku delovanja močno razvita gospodarska dejavnost, ki je skrbela za oskrbovanje koč na Zasipski planini, lastne koč na sedlu Mlinca (pogorela med vojno), kasneje pa Staničeve koč in od leta 1950 dalje za Aljažev dom, Šlajmarejev dom in bivak pod Luknjo. Vsi objekti v Vratih so bili v tem času temeljito obnovljeni, med posebno pomembne štejemo obnovo Aljaževega doma v letu 1978; nadomestno gradnjo Šlajmerjevega doma v letu 1998, številne posodobitve na področju oskrbe z vodo in elektriko v času od 1998 do 2005 ter izboljšave na področju funkcionalnosti objektov in varstva narave. Določeni projekti, ki jih je vodilo društvo (elektrifikacija Vrat) so po svoji zahtevnosti močno presegle ozke društvene okvire.

Na področju gorskega reševanja je društvo od skromnih začetkov v letu 1946 z načrtnim delom in usposabljanjem, vzpostavilo močno postajo GRS, ki je po svoji strokovnosti in zahtevnosti terena kmalu prerasla v eno izmed najbolj izpostavljenih pa tudi najbolj usposobljenih postaj GRS. V tem času so člani postaje opravili številne zahtevne reševalne posege na svojem terenu, pa tudi na sodelovanju z ostalimi postajami GRS v okviru skupnih akcij. Z ozirom na to, da je bila v letu 2007 izvedena reorganizacija službe gorskega reševanja v Sloveniji, gorski reševalci sicer delujejo v okviru samostojnega društva, so pa še vedno tesno povezani z dejavnostjo društva. Že 33 let pa skupno organizirajo vsakoletni Koflerjev memorial, v spomin na tragično preminulega vrhunskega alpinista in reševalca Zvoneta Koflerja.

Pri društvu že od leta 1946 deluje tudi Mladinski odsek, ki načrtno skrbi za vzgojo mladih. V okviru tega odseka so bili usposobljeni številni mladinski vodniki; organizirani vzgojno izobraževalni program tako v okviru odseka, kakor tudi v okviru sodelovanja z OŠ 16. december v Mojstrani. Mladi skozi njim primerne pohode in izobraževanja vzpostavljajo prvi stik z gorami, se naučijo varnega gibanja v gorskem svetu in spoznavajo kako varovati ta svet. Člani Mladinskega odseka vsakoletno poskrbijo tudi za udeležbo na srečanju mladih planincev treh dežel Alpe Adria Alpin in ga periodično tudi organizirajo.

Alpinistični odsek društva je aktivno pričel delovati v letu 1946 in se v začetku posvetil osnovni vzgoji na področju alpinizma, plezanjem v domačih gorah in tudi v Centralnih Alpah. Z razvojem vrhunskega alpinizma pa so v prvih jugoslovanskih odpravah v Himalajo sodelovali tudi Mojstranški alpinisti. Tako jih najdemo v odpravah na Anapurno, Makalu, Kangbačen, pa tudi v odpravah v gorstva Pamirja, Andov in Afrike. Mladi rod alpinistov gre po stopinjah svojih prednikov, ter poleg plezanja v domačih gorah, centralnih Alpah preizkuša svoje moči tudi v gorstvih južne Amerike.

Ob tem pa velja omeniti še v zadnjem času zelo popularno športno plezanje, kjer se PD Dovje Mojstrana lahko pohvali, da ima v svojih vrstah izvrstno športno plezalko Martino Čufar. Martina Čufar se aktivno ukvarja z alpinistiko od leta 1989 s športnim plezanjem pa od leta 1990. Svoj velik talent, ki ga je razvila s trdim delom in treningom je že v letu 1991 potrdila z naslovom državne prvakinja in od tega časa je vseskozi v družbi najboljših športnih plezalk v Sloveniji. V okviru svetovnega pokala je od leta 2000 pa vse do leta 2005 krojila sam vrh športnih plezalk. Nedvomno pomeni vrhunec njene športne kariere osvojitve naslova svetovne prvakinja leta 2001 ter kopica odličnih rezultatov tako na tekmah svetovnega pokala, Master tekmovanjih, kot doseženih mestih na svetovni jakostni lestvici. Zelo impresivni in vrhunski pa so tudi njeni rezultati pri plezanju najzahtevnejših smeri v skali.

Markacijski odsek vsa leta skrbi za vzdrževanje planinskih poti, za katere je zadolženo PD. To so poti na Kepo, Škrlatico, Jerebikovec, Luknjo in na Sleme.

V okviru izletniško pohodniškega odseka društvo že od 60 let prejšnjega stoletja prireja izlete za svoje člane in to po domovini in tujini. Tako so bili organizirani izleti v italijanske Dolomite, švicarske in avstrijske Alpe, že 30 let pa društvo aktivno sodeluje pri vsakoletnem srečanju z zamejskimi PD, ki predvsem našim rojakom pomenijo močno vez z matično domovino, posebej pa je bilo to prisotno v času pred vstopom Slovenije v EU.

Za PD Dovje Mojstrana pa je značilno izrazito delovanje na kulturnem in drugimi področji. Tako že 30 let organizira slikarsko kolonijo v Vratih in razstavo del, ki nastanejo na teh kolonijah. Posebej pa je zaznavna vloga društva pri zbiranju in varovanju slovenske planinske dediščine. Tako je bilo društvo pobudnik in aktivni sodelavec pri postavitvi spomenika Jakoba Aljaža na Dovjem, organizator številnih priložnostnih svečanosti ob pomembnih zgodovinskih obletnicah tako v povezavi z Aljažem, Čopovim stebrom. Prav tako pa PD tudi skrbi za 14 grobov tujcev in nekaterih Slovencev (med drugimi tudi dr. Klementa Juga), ki so se ponesrečili na področju Triglava in sedaj počivajo na dovškem pokopališču.

Posebej pa je pomemben delež PD pri postavitvi Triglavske muzejske zbirke in pri prizadevanjih, da bi v Mojstrani postavili Slovenski planinski muzej. S tem se društvo aktivno vključuje ne samo v ohranjanje zgodovine slovenskega planinstva pač pa tudi v prizadevanja za turistični razvoj KS Dovje Mojstrana.

Predstavniki PD pa aktivno sodelujejo v organih OS na področju planinstva, v Gorenjskem muzeju, v Svetu zavoda TNP in organizacijah PZS.

**Za posebne zasluge na področju planinstva podeljuje Občinski svet Občine Kranjska Gora
PLANINSKEMU DRUŠTVI DOVJE MOJSTRANA PRIZNANJE OBČINE KRANJSKA
GORA.**